

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 24/05

Voor een tijd een plek voor God

Meditatie door ds Jelle Brouwer, Mechelen-Noord

Zondag 24 mei 2020, 7e zondag van Pasen

Deze meditatie staat ook online op <https://youtu.be/qJiZY43cPG0>

Geluidsfragment “Sometimes I feel like a motherless child”

Welkom en bemoediging

Welkom, vrienden, in onze online viering.

“Sometimes I feel like a motherless child” - door Pier Paolo Pasolini als een refrein onder zijn evangelieverfilming gezet, een gegeven dat letterlijk de toon zet van het verhaal zoals hij dat wil vertellen. “Soms voel ik me als een kind zonder moeder”. Het sluit aan bij het gevoel dat velen van ons in deze tijd hebben, waar echt contact met vrienden en familieleden vaak niet mogelijk is. En het sluit aan bij de titel die deze zondag tussen Hemelvaart en Pinksteren in de kerkelijke traditie heeft meegekregen: Wezenzondag. Maar vergis u niet: het is maar heel gedeeltelijk dat dat gevoel van verlatenheid in de liturgie stem krijgt. Het accent valt deze zondag op de belofte. Het gaat erom, dat Jezus toezegt om voortaan in een andere vorm bij de gemeente aanwezig te zijn, als Trooster en richtingwijzer, als Heilige Geest. Dus moeten we, net als de eerste leerlingen, proberen om dat gevoel van verlatenheid te boven te komen. We leven tenslotte van feest tot feest, van teken tot teken van Gods tegenwoordigheid. Tussen Hemelvaart en Pinksteren. Maar voelen we dat nog wel zo? Is voor ons de Hemelvaartsdag nog wel een feest om te vieren? Of hebben we daarmee juist een reden om ons in de steek gelaten te voelen? Daar wil ik vandaag graag met u een ogenblik bij stilstaan.

Onze Hulp is in de Naam van de Heer,
Die hemel en aarde gemaakt heeft;
Die trouw blijft tot in eeuwigheid
En niet loslaat wat Zijn hand aan ons begon.

Genade zij u en vrede
van God onze Vader
en van Jezus Christus, onze Heer.
Amen.

Kyriegebed

Heer onze God,
als wij het zicht verliezen op U
en Uw bedoelingen met ons,
als we dreigen ons houvast kwijt te raken
en niet meer weten waar het naar toe moet
met ons, met deze wereld,
breek dan onze duisternis binnen
met het licht van uw liefde.
Neem ons bij de hand en leid ons op uw weg.
Heer, ontferm U.

Als we het geloof verliezen in onszelf,
er niet meer op durven te vertrouwen

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 24/05

dat Gij ons erop uitgestuurd hebt
als een voorpost van uw Koninkrijk,
een proeftuin waar het nieuwe leven zichtbaar wordt
en mensen instaan voor elkaar
en zich inzetten voor een gezonde leefomgeving,
raak ons dan aan met uw genade
en geef ons de kracht om te volharden.
Christus, ontferm U.

Als we het zicht verliezen op de mensen rondom ons,
als we het contact verliezen met wie ons lief is,
als we zo gewoon worden aan alle berichten over dood en ellende,
dat we ons er niet meer echt door laten raken,
open ons dan de ogen voor elkaar.
Leer ons om anders te kijken, te zien met uw ogen,
bewogen om alles wat mensen benauwt en beklemmt.
Heer, ontferm U.

Gij die ons geroepen hebt om van U te getuigen,
doe ons kracht putten uit uw woorden vol belofte,
beziel onze woorden en wek onze daden tot leven.

Daarom bidden we U als we roepen:
Heer, ontferm U over deze wereld,
Heer, ontferm U over ons.
Amen.

Lied: NLB 864 : 1, 2, 3, 5

1 Laat ons de Heer lofzingen,
juicht, al wie bij Hem hoort!
Hij zal met trouw omringen
wie steunen op zijn woord.
Al moet ge hier ook dragen
veel duisternis en dood,
gij hoeft niet te versagen,
Hij redt uit alle nood.

2 God heeft u uitverkoren
en uw geloof gebouwd,
Hij heeft een eed gezworen
aan elk die Hem vertrouwt:
dat Hij hen zal omgeven
met sterkte als een wal,
dat Hij wie met Hem leven
de zege schenken zal.

3 Zou ooit een vrouw vergeten
't kind dat zij in zich droeg,
er niet van willen weten,
wanneer het naar haar vroeg?

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 24/05

Al zou u ook begeven
uw moeder vroeg of laat,
de Heer zweert bij zijn leven,
dat Hij u niet verlaat.

5 Daaronder lof zij de Here,
in wie ons heil bestaat,
Hem die ons toe wou keren
zijn liefelijk gelaat.
Hij moge ons behoeden,
elkander toegewijd,
en schenke ons al 't goede
nu en in eeuwigheid.

Schriftlezing: Lucas 24:46-53

46 Hij zei tegen hen: 'Er staat geschreven dat de messias zal lijden en sterven, maar dat hij op de derde dag zal opstaan uit de dood, 47-48 en dat in zijn naam alle volken opgeroepen zullen worden om tot inkeer te komen, opdat hun zonden worden vergeven. Jullie zullen hiervan getuigenis afleggen, te beginnen in Jeruzalem. 49 Ik zal ervoor zorgen dat de belofte van mijn Vader aan jullie wordt ingelost. Blijf in de stad tot jullie met kracht uit de hemel zijn bekleed.' 50 Hij nam hen mee de stad uit, tot bij Betanië. Daar hief hij zijn handen op en zegende hen. 51 Terwijl hij hen zegende, ging hij van hen heen en werd opgenomen in de hemel. 52 Ze brachten hem hulde en keerden in grote vreugde terug naar Jeruzalem, 53 waar ze voortdurend in de tempel waren en God loofden.

Meditatie

Gemeente van Christus,
van de wettelijke feestdagen in België zijn de meeste gebaseerd op de grote feesten van de kalender van de christelijke kerk. Het voordeel daarvan is, dat ze vaak op een vaste dag in de week vallen en niet op een specifieke datum. Maar het blijft opmerkelijk, dat de Hemelvaartsdag ook voor de meeste gelovigen niet veel méér is dan de start van een verlengd weekend. In de meeste protestantse gemeenten wordt er geen kerkdienst gehouden op deze dag. Alsof we er een beetje mee in onze maag zitten.

Dat zou natuurlijk kunnen komen, omdat het bijbelse getuigenis over dit feest maar heel beperkt is. Kijk het maar eens na: in de meeste evangeliën komt de Hemelvaart überhaupt niet voor. Bij Matteüs vinden we wel het zendingsbevel aan het eind van het evangelie, als Jezus afscheid neemt van zijn leerlingen, maar er wordt niet vermeld waar Hij blijft - al vult natuurlijk de geofende bijbellezer de gegevens uit andere bronnen hierbij aan en veronderstelt als vanzelfsprekend dat de evangelist het over de Hemelvaart moet hebben. Marcus noemt de Hemelvaart alleen in het tweede slot, dat door de meeste bijbelgeleerden als een latere toevoeging wordt beschouwd, Johannes zwijgt er in alle talen over. En zo blijft alleen Lucas nog over, die ons inderdaad in enkele verzen over de Hemelvaart vertelt - we hebben ze zojuist gelezen - maar de hele episode op de avond van de eerste Paasdag lijkt te situeren. Onze gewoonte om de Hemelvaart 40 dagen na Pasen te vieren komt dan ook niet uit de evangeliën, maar uit de Handelingen van de apostelen, het tweede boek van Lucas, dat enkele extra details over dit gebeuren overlevert.

Toch is het waarschijnlijk niet de wat wankel bijbelse basis voor dit feest op de donderdag

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 24/05

10 dagen vóór Pinksteren, dat ons tegenhoudt om het uitbundig te vieren. Want het ligt voor de hand om te vragen, wát we hier eigenlijk te vieren hebben. Met Goede Vrijdag hebben de leerlingen van Jezus de grootste teleurstelling van hun leven beleefd. Hun leermeester, degene van wie zij vast geloofden dat Hij de Messias was die Gods beloften aan Israël zou vervullen, was ter dood gebracht. En daarmee was hun mooie droom over, alles leek voorgoed voorbij. Totdat de eerste Paasdag aanbreekt en het graf leeg blijkt te zijn. Een aantal keren ontmoeten ze de Heer, zodat ze het durven te geloven dat Hij is opgestaan en dat toch alles goed zal komen. Ja, en dan komt die Hemelvaart, die hen toch weer op zichzelf terugwerpt. Hij die heeft beloofd om hen niet als wezen achter te laten, verlaat de aarde. En daar staan ze dan, zonder meester, alleen. Dat is toch niet iets om te gaan vieren?! Dat ze voor de tweede keer in korte tijd van hun meester gescheiden zijn?! Waar was dat nu eigenlijk goed voor?

Een collega haalde ooit als antwoord een citaat uit de brief aan de Hebrëërs aan (Hebr. 9:12), waar staat dat Christus het hemels heiligdom is binnengegaan om voor ons verlossing te verwerven. Maar ik heb altijd geloofd, dat Zijn sterven op Golgota daarvoor toereikend was, een offer dat geen enkele aanvulling meer nodig had. En de Apostolische geloofsbelijdenis brengt de Hemelvaart in verband met de plek aan Gods rechterhand die Jezus nu bekleedt om straks terug te keren voor het laatste oordeel. Ja, die plek aan Gods rechterhand, de ereplaats die aan de troonopvolger toekomt. Daar kan ik me wel iets bij voorstellen, en het ligt ook typisch in de lijn van de theologie van Lucas dat bij God alle aardse hiërarchieën eenvoudigweg worden omgekeerd, de minste komt op de troon, de meest verachte krijgt de hoogste eer. Maar een troonopvolger, iemand die na de dood of de troonsafstand van God Zijn plaats inneemt, daar kan ik me in dit geval niet veel bij voorstellen. Dat is iets anders natuurlijk, als het gaat om de wederkomst die het herstel van Gods orde op aarde inluidt, Zijn koninkrijk van recht en vrede. Ook al blijft dan de vraag onbeantwoord, waarom dat dan niet direct kon gebeuren, waarom eerst weggaan om daarna nog eens terug te moeten komen? Ik heb bovendien de indruk dat dat hele idee van die wederkomst bij velen ook niet bepaald populair is, omdat daar de gedachte van het oordeel aan vast zit. En wij zijn verleerd om dat in het licht te zien van het herstel van Gods orde, waarbij de mensen op de plek terecht komen waar ze thuishoren, in plaats van de plek die ze zich toegeëigend hebben. Waar die hele gedachte voor de eerste christenen een bron van troost en blijde verwachting was, is het nu eigenlijk eerder iets om angst voor te hebben omdat dan alles uitkomt waar iedereen in tekort is geschoten en bovendien een lelijke streep door al onze mooie plannetjes voor onszelf.

Blijft de vraag, wat de reden dan toch is om Hemelvaart op de kerkelijke feestkalender te zetten. En voordat we besluiten om de klok maar gewoon terug te draaien en een andere feestdag op de lijst van wettelijke feestdagen op te nemen - het Suikerfeest misschien, om te laten zien dat België een multireligieus land is geworden? - wil ik er even met u bij stilstaan hoe het gegaan zou kunnen zijn, als er geen Hemelvaart was geweest, als Jezus voor altijd bij zijn leerlingen zou zijn gebleven. Ik denk, dat er dan van het christendom niet veel terecht zou zijn gekomen. De rabbi zou zijn volgelingen zijn blijven onderwijzen en zij zouden gretig zijn woorden in zich hebben opgenomen. Maar daar was het bij gebleven. Door het afscheid hebben de discipelen zich gedwongen gezien om een volgende stap te zetten. Om de positie van het leerling-zijn te verlaten en zelf getuigen te worden, de boodschap van Jezus in hun eigen woorden en daden de wereld in te dragen. Want het gaat tenslotte om de aarde bij alles wat er in de evangeliën geschreven staat. Het gaat erom, dat de menselijke samenleving weer naar Gods model wordt vormgegeven, met gerechtigheid en onderlinge liefde als maatstaf voor alles. Daarvoor is het nodig dat we op eigen benen kunnen staan, eigen beslissingen kunnen nemen in het licht van Gods genadige toewending naar mensen. En het bijzondere is, dat de Heer ons zelf daartoe aanmoedigt. Dat Hij ons tot zijn getuigen benoemt en ons daartoe

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 24/05

zijn zegen meegeeft als volmacht om in zijn naam te handelen, maar ook als opdracht om kritisch te staan tegenover alles wat niet deugt en de medemenselijkheid niet dient. Zo kun je zeggen, dat de Hemelvaart eigenlijk het feest is van Gods geloof in ons, als zijn getuigen, zijn gemeente. En dat is eigenlijk iets fantastisch. Iets om vanuit te leven, iets om te vieren, jaar na jaar.

In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.
Amen.

Lied: NLB 773

Van grond en vuur zult Gij ons maken
hoog op rotsen, aan levend water,
van geur en smaak, van licht en stem,
uw evenbeeld.

Volk dat in duisternis gaat,
mensen met stomheid geslagen,
het zal geschieden, zegt Hij,
dat zij weer glanzen als nieuw.

Van licht en stem zult Gij ons maken
uw evenbeeld.

Niet meer beklemd en verdeeld
niet meer in woorden gevangen
één en gekend en bevrijd
eindelijk mens zal ik zijn.

Van licht en stem zult Gij ons maken
uw evenbeeld. Daar staat de stoel van het recht,
daar zal staan de tafel der armen,
dan is de dag van het Lam,
zie Ik kom haastig, zegt Hij.

Van grond en vuur zult Gij ons maken
hoog op rotsen, aan levend water,
van geur en smaak, van licht en stem,
uw evenbeeld.

Voorbeden

HERE-God, hemelse Vader,
wij loven en prijzen Uw naam.
Wij danken U,
dat Gij ons leven wilt
en acht slaat op Uw schepping.
Wij danken U,
dat gij het woord genomen hebt
en aan het woord blijft
in Christus.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 24/05

HERE-God, hemelse Vader,
wij danken U,
dat Gij ons van dag tot dag vernieuwt
en ons wilt laten voortgaan van kracht tot kracht.
Wij danken U,
dat Gij ons iedere dag wilt laten opstaan.

Wij danken U
met heel het weerloos leger van Uw gemeente op aarde,
dat Christus met haar gaat
al de dagen, tot de verschijning van Uw Rijk.

In deemoed heft Uw gemeente
tot U omhoog
al het onzinnig leed,
al het onrecht,
al de misvorming, -
al wat de komst van Uw Rijk weerstreeft.

Wij bidden U: leid ons, mensen,
voorwaarts en opwaarts,
aan de teugel van Uw Woord,
aan de hand van Christus.
Leid ons door de schaduwen van de tijd.
Geef ons oren die yerstaan,
ogen die ziende zijn,
voeten die gaan op Uw paden.

Ev. Lutherse gemeente Rotterdam

Herder van mensen,
Gij laat ons niet als wezen achter,
maar schenkt ons de belofte
van uw heilige Geest.
Zend haar tot ons
opdat de aarde goed wordt,
een plaats waar mensen gelukkig kunnen leven
als broeders en zusters
die kind aan huis zijn bij U,
in deze vreugdevolle tijd
en heel ons leven.

Dienstboek PKN

In de stilte leggen we voor U neer,
wat een ander niet voor ons kan zeggen.

Zo bidden we tot U, Heer, onze God,
in de naam van Jezus Christus, onze Heiland,
die ons met deze woorden tot U leerde bidden:

Onze Vader...

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 24/05

Slotlied: NLB 663

1 Al heeft Hij ons verlaten,
Hij laat ons nooit alleen.
Wat wij in Hem bezaten
is altijd om ons heen
als zonlicht om de bloemen,
een moeder om haar kind.
Teveel om op te noemen
zijn wij door Hem bemind.

2 Al is Hij opgenomen,
houd in herinnering,
dat Hij terug zal komen,
zoals Hij van ons ging.
Wij leven van vertrouwen,
dat wij zijn majesteit
van oog tot oog aanschouwen
in alle eeuwigheid.

Zegenbede

Gaat dan heen in vrede, dragend en uitdragend de zegen van God:
De genade van onze Heer Jezus Christus en de liefde van God
en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u allen.
AMEN

